

اهمیت محیط زیست سالم و جلوگیری از آلودگی هوا در صحت و سلامتی انسان

الحمد لله الذي انعم علينا بالصحة والعافية وحثنا بحفظه ورعايته والصلوة والسلام. على خير خلقه محمد □ الذي بين أن الصحة والعافية افضل ما انعم الله به على الانسان بعد الاسلام، وعلى آله واصحابه الطاهرين ومن تبعهم باحسان الى يوم الدين.

قال الله تعالى: يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطَوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ بقره: (168).

ترجمه: ای مردم از آنچه در زمین است حلال پاکیزه را بخورید پیروی نکنید گامهای شیطان را هر آینه او شمار دشمن آشکار است.

پیامبر □ راجع به اهمیت صحت می فرماید: (نعمتان مغبون فیهما کثیر من الناس الصحة والفراغ) صحیح مسلم.

"از جمله نعمتهای خداداده دو نعمت طوری است که بیشتر مردم از آنها استفاده اعظمی ننموده، متحمل غبن و خساره بزرگی میگردند یکی از آن دو نعمت همانا نعمت صحت و سلامتی، و دیگری فراغت و داشتن وقت، و مساعد بودن فرصت برای انجام کارها و برنامه های ضروری است.

شکی نیست که صحت و سلامتی یکی از نعمت های بسیار بزرگ و ارزشمند به شمار می رود، و در روند بهتر شدن زندگی هر انسان نقش بس فوق العاده و مؤثری دارد، تا جائیکه هیچ انسان در صورت برخورداری نبودن از نعمت صحت و سلامتی با وصف میسر بودن تمام امکانات و وسایل بهتر زیست و معیشت نمی تواند از زندگی خود لذت ببرد.

بنابر عنایت و توجه خاصیکه قرآن مجید به طبیعت دارد انکار ناپذیر است و این در اسامی سوره های قرآن مانند: سوره، لیل، تین و بسیاری از اسامی سوره های دیگر و نیز در آیات مختلف مشهور است که از آن جمله این آیه مبارکه را میتوان بطور نمونه گفت: هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تَوَبُّوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ (61) هود.

ترجمه: خداوند ذاتی است که شمارا از زمین پدید آورد و آبادی آنرا به شما واگذاشت یکی از استنباط های که از این آیه شریفه میتوان کرد این است که محافظت و آبادی و تمیز نگه داشتن این زمین پاک و وظیفه ما انسانها ست و واضح است هر عملی که منجر به تخریب و آلودگی زمین شود ناجائز است در قرآن کریم در بسیاری موارد واژه (صلاح) در مقابل فساد آمده است خداوند (ج) در قرآن کریم میفرماید: وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ (56) اعراف.

ترجمه: و در زمین پس از اصلاح آن فساد نکنید فساد دارای مفهوم بسیار وسیع و گسترده است و شامل هر گونه نابسامانی ویرانگری، انحراف و ظلم می‌گردد بدون شک، تخریب، نابودی و آلوده سازی محیط زیست یکی از مصادیق مهم رفتارهای فساد انگیز در زمین است.

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم میفرماید: خیر الناس انفعهم {یعنی بهترین مردم کسیست که بهترین فایده به مردم برساند}.

2

و آلوده سازی محیط زیست یکی از مصادیق مهم رفتارهای فساد انگیز در زمین است.

حال اگر همین موضوع را برعکس کنیم یعنی اگر کسی به مردم ضرر رساند از بدترین مردم میشود و چقدر ضرر بزرگیست، تخریب محیط زیست، و آلوده کردن آن که خودش یک نوع حق الناس میباشد.

بنابر این انسانها در عین اینکه حق استفاده از محیط زیست را دارا هستند، باید برای دیگران بهرمندی از محیط زیست سالم را پایمال نکنند که این گناه بزرگ است.

الله (ج) با علم و حکمت خویش، خلافت روی زمین را به انسان عطا کرده است. بنابر آن، انسان بر اینکه جزئی از موجودات در روی زمین و کائنات است، مجری او امر و نواهی الله (ج) نیز می باشد.

بدین لحاظ، انسان تنهاییک مدیر منتظم در روی زمین است نه مالک، بهره بردار است نه متصرف زیرا مالک آسمانها و زمین و آنچه در آنهاست صرف الله (ج) می باشد، هر چند نقش انسان این است که الله (ج) برای اداره امور زمین، وی را خلیفه گردانیده است تا زمین را مطابق احکام مقاصد آفریده گار به نفع خود و سایر مخلوقات تنظیم نماید، و برای تحقق مصالح خود و سایر مخلوقات استعمال نماید، بدین معنی که زمین بخاطر صیانت، نگهداری و مواظبت به وی امانت سپرده شده است.

و از آن باید من حیث امین در داخل حدود وضع شده، استفاده نماید. پیامبر اگر □ می فرماید: "إن

الدنیا	أحبا	و قهض	
رعة	و أن	الله	مس
فیها فی	نظر کی		ف
تعملون"			

ترجمه: دنیا شیرین و سبز است، و الله تبارک و تعالی، شمارا در آن خلیفه گردانیده است، و او تعالی می بیند که شما چگونه عمل می کنید.

تمام منابع حیات را الله (ج) آفریده و بطور امانت در دست انسان قرار داده است، و او تعالی برای تمام انسانها و سایر مخلوقات زنده، انتظام رزق معیشت را مقدر نموده است.

الله (ج) میفرماید: وَجَعَلَ فِيهَا رِوَاسِيَّ مِّنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سِوَاءِ اللَّسَائِلِينَ {فصلت: (10)}.

ترجمه: اوتعالی بالای آن (زمین) کوه ها را قرار داد، و در آن برکات نهاد و رزق آن را در چهار روز سنجش نمود، تانایزهای تمام ساکنان آن تأمین گردد.

بنابر این، استفاده از این منابع از نظر اسلام، حق و امتیاز تمام انسانها و جمیع انواع زنده میباشد، پس انسان بخاطر تأمین حقوق و مصالح سایر مخلوقات، چون آنها شرکاء مساوی در منابع زمین اند، باید تمام تدابیر لازمه را اتخاذ نماید، همچنان انسان نباید همچون استفاده را منحصر به یک نسل، در مقابل سایر نسلها، تصور نماید.

بلکه حق انتفاع یک حق مشترک بوده که هر نسل، مطابق نیازمندی هایش، باید به بهترین نحوه استعمال نماید بدون اینکه مصالح نسل های آینده را به مخاطره اندازد و یا با تأثیرات سوء مواجه سازد، ازینرو، انسان نباید منابع طبیعی را ضایع و یا از آن استفاده سوء نماید زیرا نسل های آینده نیز حق انتفاع دارند، بناءً هیچ نسلی حق ملکیت بالای منابع را ندارد.

3

حق بهره برداری، انتفاع و تسخیر منابع طبیعی، که الله (ج) به انسان عطا کرده است، مکلفیت محافظت آنها را هم از لحاظ کمیت و هم از لحاظ کیفیت، لزوماً بدوش انسان گذاشته است زیرا تمام وسایل زندگی و کلیه منابع طبیعی را که انسان به آن نیاز دارد، خداوند (ج) به منظور تحقق شماری از اهداف، چون تفکر و عبادت، سکن و آبادی، بهره برداری و استفاده پایدار، استمتاع و حفظ از جمال و زیبای، برای انسان آفریده است، پس انسان اجازه ندارد که محیط زیست طبیعی را تخریب و زیستگاه انسان و سایر مخلوقات را تغییر دهد و این حق را هم ندارد که از منابع طبیعی بطور غیر معقول استفاده نماید به نحوی که اساس غذا و سایر منابع رزق معیشت مخلوقات را فاسد سازد، یا در معرض تخریب و یا آلودگی مواجه نماید.

موقف اسلام پیرامون استفاده و انکشاف منابع زمین را حضرت علی (رض) خلیفه چهارم مسلمانان، در خطاب به مردی که زمین خاره را آباد و کشت نموده بود، بدین سان تمثیل می نماید: کل هنیئاً و أنت مصلح غیر مفسد، معمر غیر مخرب"

ترجمه: از این زمین بامسرت خاطر استفاده کن تا زمانی که اصلاح کننده باشی ، نه مفسد، آباد کننده باشی و نه ویرانگر. این روش مثبت، اتخاذ تدابیر در جهت بهبود تمام جنبه های حیات صحت ، غذا، و جنبه های سایکولوژیکی و روحی، و حفظ مصالح و منفعت انسان، و همچنان بهبودی وضع زندگی تمام نسل های آینده، را احتوای کند.

دین مبین اسلام هدف از حفاظت و انکشاف محیط زیست ، آسایش و تحقق مصالح تمام مخلوقات عالم می باشد.

هموطنان عزیز!

هوای پاک و داشتن محیط سالم زندگی از نعمت بسیار بزرگ الهی است، و مال مشترک تمام هموطنان و همشهریان ماست، نباید در آلودگی آن اقدام نمود، چون آلودگی محیط زیست و هوای پاک ضرر رساندن به خود و دیگران است و ضرر رساندن از دیدگاه دین مبین اسلام حرام و ناروا است.

بیائید در این هوای سرد زمستان باعث اذیت و آزار همشهریان خود نگردیم، متوجه نظافت خود، کوچه، بازار، محل و محیط زندگی خود باشیم و این مسئولیت را همه مابدوش بگیریم و فرهنگ همشهری و همزیستی را نهادینه نمائیم .

همچنان از ادارات مسئول خواهانیم تا جلو اشخاصیکه محیط زیست ما خاصتاً هوای پاک و سالم ما را آلوده مینمایند، بگیرند و تدابیر لازم صحی را در این زمینه اتخاذ نمایند.